

به نام خدا

حاکمیت شرکتي

در بورس اوراق بهادار

مولفین:

دکتر مریم حاتمی برک چای

دکتر شهرام هاشم‌نیا

www.ketab.ir

انتشارات بهنام قلم

سرشناسه: حاتمی برک چای، مریم، ۱۳۷۰-

عنوان و نام پدیدآور: حاکمیت شرکتی در بورس اوراق بهادار / مولفین مریم حاتمی برک چای، شهرام هاشم‌نیا؛ ویراستار نیلوفر حسنی.

مشخصات نشر: تهران: بهنام‌قلم، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۹۸ ص؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۷۵۷-۰۴-۰

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: حاکمیت شرکتی / موضوع: Corporate governance

موضوع: سهام‌داران / موضوع: Stockholders

موضوع: بورس / موضوع: Stock exchanges

شناسه افزوده: هاشم‌نیا، شهرام، ۱۳۴۶ -

رده بندی کنگره: HD۲۷۴۱

رده بندی دیویی: HD۲۷۴۱

شماره کتابشناسی ملی: ۸۵۲۶۱۳۸

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیپا

حاکمیت شرکتی در بورس اوراق بهادار

مریم حاتمی برک چای، شهرام هاشم‌نیا

ویراستار: نیلوفر حسنی

طراح و صفحه‌آرا: ساناز نورانی آتشگاه

شابک: ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۷۷۵۷ - ۰۴ - ۰

قیمت ۵۰۰۰۰ تومان

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۸
---------------	---

فصل اول: قدرت سهامداران عمده

مقدمه.....	۱۲
تعریف سهامداران عمده.....	۲۰
مکانیسم سهامداران.....	۲۰
۱- هیأت مدیره:.....	۲۰
۲- سرمایه گذاری نهادی.....	۲۱
۳- تشکل‌های سهامداران خرد.....	۲۱
۴- الزام به ارایه پیشنهاد خرید سهام خرد در صورت اقدام به خرید بلوک‌های کنترلی.....	۲۲
گروه بندی‌های مختلف سهامداران.....	۲۳
انواع سهامداران با توجه به میزان کنترل بر هیأت مدیره.....	۲۳
۱- سهامدار عمده:.....	۲۴
۲- سهامدار جزء:.....	۲۴

فصل دوم: اصول حاکمیت شرکتی

تعریف حاکمیت شرکتی.....	۲۹
گروه‌های اصلی عبارتند از:.....	۳۰
بررسی تعریف‌ها و مفاهیم حاکمیت شرکتی و مرور دیدگاه‌های صاحب‌نظران، حکایت از آن دارد که:.....	۳۳
فهرست زیر خدماتی است که حسابرس نمیتواند (به مشتری حسابرسی) ارائه کند:.....	۳۵
نظریه نمایندگی.....	۳۸
نظریه هزینه معاملات.....	۴۱
نظریه هزینه معاملات در برابر نظریه نمایندگی.....	۴۱

۴۳	 نظریه ذی‌نفعان
۴۵	 نظریه ذی‌نفعان در برابر نظریه نمایندگان
۴۶	 چارچوب نظری
۴۹	 سیستم‌های درون سازمانی
۵۰	 سیستم‌های برون سازمانی

فصل سوم: مباحث و تأثیرات عمده بر حاکمیت شرکتی

۵۴	 نحوه بازنگری در اصول ارائه شده توسط سازمان همکاری و توسعه اقتصادی
۵۴	 نحوه بازنگری در اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی
۵۵	 اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی و موضوعات کلیدی آن
۵۷	 تقویت نقش مالکانه سهامداران
۵۸	 تضاد منافع
۵۸	 پیامد همگرایی حاکمیت شرکتی
۶۰	 نقش هیأت مدیره در حاکمیت شرکتی
۶۲	 تفکیک وظایف رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل
۷۷	 منابع و مآخذ
۸۳	 پیوست‌ها

پیشگفتار

موضوع حاکمیت شرکتی در قرن ۲۱ به یک الزام استراتژیک در محیط کسب و کار تبدیل شده است. در بازارهای سرمایه و اقتصاد جهانی امروز که سهامداران متنوع و مالکیت گسترده می‌باشد، حاکمیت شرکتی مناسب در افزایش و حمایت از ثروت سهامداران مهم می‌باشد. بنابراین، نیاز به مدلی برای ارزیابی حاکمیت شرکتی در بازارهای سرمایه ایجاد گردید تا سهامداران از آن به عنوان یکی از عوامل تصمیم‌گیری در تصمیمات سرمایه‌گذاری استفاده کنند (واورو^۱، ۲۰۱۴). نظام حاکمیت شرکتی واکنشی به مسئله نمایندگی است که از جدایی کنترل از مالکیت ناشی می‌شود. تا قبل از دهه ۱۹۷۰ که جنسن تئوری نمایندگی و تضاد منافع را ارائه کرد، کمتر به موضوع حاکمیت شرکتی توجه می‌شد. در پی ارائه تئوری نمایندگی، روابط نمایندگی به صورت گسترده‌تری موضوعات مختلف ادبیات مالی را تحت تاثیر قرار داد و به تدریج و بخصوص با پدیدار شدن رسوایی‌های مالی و ورشکستگی‌های شرکت‌ها و سوء استفاده‌ها و فسادهای مالی که در اواخر قرن بیستم رخ داد، بحث نظام حاکمیت شرکت‌ها نیز توجه بیشتری را به خود معطوف نمود. جدایی مدیریت از مالکیت مباحث تضاد منافع را مطرح نمود و لزوم توجه به نظارت و کنترل سهامداران بر مدیران را بیشتر نمود. در این

¹--- Waweru

راستا، رویکردها و روش‌های جدیدی برای ارزیابی عملکرد و هم‌نوا کردن منافع سهامداران و مدیران مطرح گردید و مدیریت بر مبنای ارزش و حداکثرسازی ثروت سهامداران در ادبیات مالی جایگاه تازه‌ای یافت و در نهایت اصول و رویه‌های حاکمیت شرکتی توسعه یافت. زیرا نمی‌توان انتظار داشت که مدیران شرکت‌ها که در واقع اداره‌کنندگان پول و سرمایه افراد هستند و نه مالک آنها به همان اندازه که شرکای یک موسسه خصوصی نگران سرمایه و مایملک خود هستند از دارایی افراد (سهامداران شرکتها) مراقبت به عمل آورند (ریندرز و همکاران^۱، ۲۰۲۰).

برای حل و فصل مشکلات مذکور، یکی از مفاهیم مهم مطرح شده در دو دهه اخیر، مفهوم حاکمیت شرکتی است. حاکمیت شرکتی به حفظ تعادل میان اهداف اجتماعی و اقتصادی و اهداف فردی و جمعی مربوط می‌شود. چارچوب حاکمیت شرکتی برای تقویت استفاده مؤثر از منافع افراد، شرکت‌ها و جامعه می‌باشد. قوت حاکمیت شرکتی بر کیفیت گزارشگری مالی مؤثر است، به نظر می‌رسد که این امر به طور بالقوه بر تصمیمات و قضاوت‌های حسابرسان در مراحل مختلف کار حسابرسی نیز اثرگذار است. سیستم حاکمیت شرکتی ضعیف ممکن است موجب سلب اعتماد بازار گردد که به نوبه خود می‌تواند منجر به خروج منابع یا

¹ Renders et al

بحران نقدینگی و سقوط قیمت‌ها در بورس شود) پاک مرام و دشتی،
(۱۳۹۷).

لذا در این فصل در ابتدا به صورت خلاصه مقدمه‌ای بر تحقیق بیان می‌شود و سپس به صورت خلاصه به بیان مساله تحقیق پرداخته می‌شود. در بخش اهمیت تحقیق به ضرورت و اهمیت تحقیق پرداخته خواهد شد. در مرحله بعدی اهداف، فرضیات و سوالات تحقیق ارائه می‌شوند. سپس متغیرهای تحقیق معرفی و ابعاد متغیرها معرفی می‌شوند.

مریم حاتمی برک چای

www.ketab.ir